

Gravad fisk - Princip - 3-5

Stödande instruktion för Livsmedelsverket och kommuner

Här finner du exempel på kritiska gränsvärden, övervakning och korrigerande åtgärder för gravad fisk, här regnbågslax. Observera att det inte går att kopiera exemplet rakt av för alla sorters gravad fisk. Varje produkt har sina unika frågeställningar.

Exempel på kritiska gränsvärden, övervakning och korrigerande åtgärder
- gravad regnbågslax

Steg Potentiell fara	Kontrollåtgärd	Kritiskt gränsvärde	Övervakning Vad, hur, vem	Korrigerande åtgärd
CCP 1 Gravning				
L. monocytogenes, Cl. botulinum	Förvaring i kyla. Fördela gravblandning i förhållande till storleken på fisk/mängd i proportionerna 1:12 och låt mogna i kyla. Varje batch märks upp med datum och mängd fisk.	1 kg blandning per 12,8 kg fisk. Temperatur under lagring <4 C. Minst tre dagars mogning	Vad: Daglig kontroll av temperatur i kyl. Antal kg gravblandning ska räknas ut i förhållande till mängd fisk. Hur: Temperaturgivare avläses 1 ggn/dag. Varje parti vägs och mängden gravblandning fördelas jämnt. Antalet kg blandning per batch räknas ut utifrån recept. Vem: Operatör.	Stoppa och utvärdera. Förläng lagringstiden. Omfördela fisken i karet så att de som ligger överst hamnar underst i laken. Öka mängden gravblandning. Sänk temperaturen i kylen.
CCP 2 Frysning				
Parasiter	Frysning så att alla delar når -20 C i ett dygn.	-18 C i minst ett dygn	Vad: Frysning av fisken i minst 2 dygn. Hur: Automatisk registrering av temperatur i frys. Kontroll av kärn-temperatur i mitten av pallen efter 1 dygn. Vem: Operatör.	Fortsätt infrysning till dess att rätt tid och temperatur är uppnådd.

Exempel vid redlighetsfaror - gravad regnbågslax

Steg Redlighetsfara	Kritisk gräns	Övervakning Vad, hur, vem	Korrigerande åtgärd
Rensning			

Färgförändringar och försämrad hållbarhet	Viktintervallet mellan olika fiskar får inte överskrida rensmaskinens toleransgräns.	Vad: För stora eller för små fiskar tas bort. Hur: Manuell sortering före rensning. Vem: Operatör	Felskuren fisk sorteras bort.
	Rätt inställning av rensmaskin.	Vad: Inställning av skärdjup. Hur: Vid byte av storleksklass. Vem: Operatör	Justering av skärdjup.
Fileing			
Ökat svinn	Ingen filé får ha förekomst av felskär eller blåmärken.	Vad: Förekomst av blåmärken/blodutgjutningar, felskär. Hur: Visuell kontroll efter fileing Vem: Operatör	Sortera bort defekt fisk, korrigera filémaskinens inställningar.
Gravning			
Awikande smak	Fördela gravblandning i förhållande till storleken på fisk/mängd så att proportionerna blir 1:12	Vad: 1 kg blandning per 12 kg fisk. Temperatur under lagring <4 C. Tre dagars mogning Hur: Sensorisk kontroll av sältan av varje batch innan nästa steg. Antalet kg blandning per batch räknas ut utifrån recept. Vem: Operatör	Stoppa och utvärdera Förläng lagringstiden. Omfördela fisken i karet så att de som ligger överst hamnar underst i laken. Öka mängden gravblandning
Packning			
Undervikt	Ingen förpackning får awika med en negativ viktawikelse med 6 % Partiet får i genomsnitt awika med högst 3 %	Vad: Inställning av våg. Regelbunden efterkontroll av förpackningar. Hur: Stickprover tas ut var annan timme. Manuell kontroll av våg vid uppstart samt tarering för förpackningens vikt Vem: Operatör	Stoppa partiet. Gå igenom partiet som producerats mellan kontrollvägningar och kontrollväg paket och ersätt defekta med korrekta.
Distribution			

Sensorisk förlust pga högt totalantal bakterier	Inga förpackningar med vacuumsläpp	Vad: Förekomst av vacuumsläpp. Hur: Vid packning sorteras defekta förpackningar bort. Vem: Operatör	Kastas eller förpacka om. Kastade ersätts med nya.

Senast uppdaterad 4 februari 2020 Ansvarig grupp SV_SL